

Bijlage 1: Lijst met dissertaties binnen de studie Duits

Onderstaand een (niet volledig) overzicht over de proefschriften die bij de hoogleraren binnen de opleiding Duits tot stand zijn gekomen dan wel de proefschriften van docenten die binnen de opleidingen Duits werkzaam waren, maar elders zijn gepromoveerd. Volledigheid wordt hier niet nagestreefd, wel een beeld van de thema's en de promotoren.

Dissertaties Duits (Oud-Germaans)

- 1923 (25.5.) Barbara Jansen: *Tristan und Parzival. Ein Beitrag zur Kulturgeschichte des Mittelalters* (prof. dr. J.J.A.A. Frantzen; prof. dr. C.G.N. de Vooy)
- 1923 (25.5.) Ika Alida Thomése (1877-1956): *Romantik und Neuromantik* (prof. dr. J.J.A.A. Frantzen; prof. dr. C.G.N. de Vooy)
- 1923 (1.6.) Johannes Cornelis de Buisonjé (1880-??): *Charlotte von Stein und Christiane Vulpius, spätere von Goethe, in Goethes Lyrik* (prof. dr. J.J.A.A. Frantzen; prof. dr. C.G.N. de Vooy)
- 1923 (13.7.) Petrus Antonius Josephus Henricus Gerversman (1892-1950): *Schiller's Aesthetik verglichen mit der romantischen* (prof. dr. J.J.A.A.

7. Bibliografisch deel: dissertaties en literatuuropgave

- Frantzen; prof. dr. C.G.N. de Vooy)
- 1927 (6.5.) Hendrik van der Merwe Scholtz (1893-??): *The kenning in Anglo-Saxon and Old Norse Poetry* (prof.dr. A.G. van Hamel)
- 1927 (7.7.) Theodor Max Chotzen (1901-1945): *Recherches sur la poésie de Dafydd ab Gwilym, barde gallois du XIVe siècle* (prof. dr. A.G. van Hamel)
- 1930 (14.2.) Arnold Adriaan Bake (1899-1963): *Bijdrage tot de kennis der Voor-Indische muziek* (prof. dr. A.G. van Hamel; cum laude)
- 1936 Mej. L.E. van Wijk: *De klinkers der Oergermaanse stamsyllaben in hun onderling verband* (prof.dr. A.G. van Hamel).
- 1937 S. Anholt: *Die sogenannten Spervogelsprüche und ihre Stellung in der ältesten Spruchdichtung.* (prof.dr. A.G. van Hamel).
- 1938 A.J. Goedheer: *Irish and Norse Traditions About the Battle of Clontarf.* (prof.dr. A.G. van Hamel)
- 1938 J. Spoelstra: *De Vogelvrijen in de IJslandse Letterkunde.* (prof.dr. A.G. van Hamel)
- 1953 R. Gunkel: *Georg Büchner und der Dandyismus.* Utrecht: Kemink (prof.dr. H. Sparnaay)
- Utrecht, Kemink, 1953. 1e druk. Broschiert, 23,5cmx15,5cm, Guter Zustand. Academisch proefschrift (thesis) Rijksuniversiteit Utrecht. Promotor: Prof. Dr. H. Sparnaay. Met los blad stellingen (IX: 'Het verdient aanbeveling 'ze ritternôt' in de Partenopier und Meliur van Konrad Würzburg, te veranderen in 'ze bitterr nôt'). Inhoud: 1). Büchners Verhältnis zu den Zeitgenossen. a). In Deutschland. b). In Frankreich. c). In England. 2). Büchners Verhältnis zum Dandysmus. 3). Der Dandysmus in den Werken. a). Dantons Tod. b). Leonce und Lena. Mit Zusammenfassung, Literaturverzeichnis und Register. VII + 108 Seiten.
- 1955 J.H. Slangen: *Beobachtungen über den Gebrauch und Missbrauch vieler deutscher Wörter und Redensarten / [von] Johann Christoph Gottsched ; [mit einer Einl. und Anmerkungen hrsg.] door Johannes Hubertus Slangen* (prof.dr. H. Sparnaay)
- 1958 J.H. van der Ligt: *Die Symbolik in den Romanen Gertrud von Le Forts*

7. Bibliografisch gedeelte: dissertaties en literatuuropgave

- (prof.dr. H.P.H. Teesing)
- 1958 (26.9.) Ragnhild B. ten Cate-Silfwerbrand: *Vlees, Bloed en Been*.
(prof.dr. J.A. Huisman)
- 1961 Hulda Henriette Braches: *Jenseitsmotive und ihre Verritterlichung in der deutschen Dichtung des Hochmittelalters*. Assen: Van Gorcum (prof.dr. Huisman)
- 1961 A.D. Kylstra: *Geschichte der germanisch-finnischen Lehnwortforschung*
(prof.dr. H. Sparnaay; cum laude)
- 1964 Anthonius Hendrikus Touber: *Rhetorik und Form im deutschen Minnesang*.
(prof.dr. J.A. Huisman)
- 1964 Frank Maatje: *Der Doppelroman* (prof.dr. H.P.H. Teesing)
- 1965 (9.7.) J.J. van Weringh: *Heliand and Diatessaron*. (prof.dr. J.A. Huisman)
- 1966 C. De Deugd: *Het metafysisch grondpatroon van het romantische literaire denken*. (prof.dr. H.P.H. Teesing; cum laude).
- 1966 F. Bulhof: *Transpersonalismus und Synchronizität*. (prof.dr. H.P.H. Teesing).
- 1966 F.J. van Ingen: *Vanitas und memento mori in der deutschen Barocklyrik*,
- 1968 (18.10) Leopold Peeters: *Historische und literarische Studien zum dritten Teil des Kudrunepos*. (prof.dr. J.A. Huisman)
- 1970 (6.2.) Lambertus Okken: *Ein Beitrag zur Entwirrung einer kontaminierten Manuskripttradition, Studien zur Überlieferung von Hartmann von Aues 'Iwein'*. (prof.dr. J.A. Huisman, prof.dr. H.L. Cox)
- 1970 (12.6.) F. Van der Rhee: *Die germansichen Wörter in den Langobardischen Gesetzen*. (prof.dr. J.A. Huisman, prof.dr. H.L. Cox)
- 1970 (25.9.) M.W. Stein-Wilkeshuis: *Het kind in de Oudijlandse samenleving*.
(prof.dr. J.A. Huisman, dr. M. Van den Toorn)
- 1970 Helmut Lethen: *Neue Sachlichkeit 1924-1932. Studien zur Literatur des*

7. Bibliografisch deel: dissertaties en literatuuropgave

- 'weißen Sozialismus'. Stuttgart 1970, zweite Auflage 1976.
- 1970 Gregor Laschen: *Lyrik in der DDR : Anmerkungen zur Sprachverfassung des modernen Gedichts.*
- 1972 E.H.M.E. Künne-Ibsch: *Die Stellung Nietzsches in der Entwicklung der modernen Literaturwissenschaft* (prof.dr H.P.H. Teesing)
- 1975 (18.4.) T.N.M. Homan: *Skídarímar.* (prof.dr. J.A. Huisman, prof.dr. C. Minis)
- 1975 (17.10) R. Leclercq: *Aufgaben, Methode und Geschichte der wissenschaftlichen Reimlexikographie.* (prof.dr. J.A. Huisman)
- 1976 H.W.A. van Schaik: *Les noms de lieux et les lieux-dits du Canton Bar-le-Duc (Meuse) Indices - Cartes.* (prof.dr. H.E. Keller (Ohio State University), prof.dr. J.A. Huisman)
- 1977 (25.1.) Henk van der Jagt: *De naamgeving der reformatorische kerkgebouwen sinds de hervorming.* (prof.dr. J.A. Huisman, prof.dr. A.J. Bronkhorst, dr. F. Van der Rhee)
- 1977 (18.2.) mevr. A. Van Arkel-de Leeuw van Weenen: *The manuscript Sthm. Perg. 15 4°. A diplomatic edition and introduction.*(prof.dr. J.A. Huisman, dr. F. Van der Rhee)
- 1977 D. Otten: *Schreibtraditionen und Schreibsichten in Sittard im Zeitraum von 1450-1609.* (prof.dr. H.L. Cox (Rheinische Friedrich-Wilhelms Universität Bonn), prof.dr. J.A. Huisman)
- 1979 (25.5.) Martin N.M. Boot: *Homographie. Ein Beitrag zur automatischen Wortklassenzuweisung in der Computerlinguistik.* (prof.dr. J.A. Huisman, prof.dr. H.L. Cox)
- 1979 (21.9.) Henning Hermann Westheide: *Grenzen des Zweitsprachenerwerbs. Eine linguistische Studie der deutsch-niederländischen Studenten.* (prof.dr.

7. Bibliografisch deel: dissertaties en literatuuropgave
~~7. Bibliografisch deel: dissertaties en literae~~

- H.L. Cox, prof.dr. J.A. Huisman)
- 1981 (30.1.) J.M.J. Peeters: *Rat und Hilfe in der deutschen Heldenepik.*
(prof.dr. W. Pörnbacher, prof.dr. J.A. Huisman)
- 1984 Jattie Enklaar-Lagendijk: *Adalbert Stifter, Landschaft und Raum.* (prof.dr. P. Küpper)
- 1984 Norbert Lüdenbach: *Formulare und Kommunikationsmaximen* (prof. dr. Wolfgang Herrlitz)
- 1985 H.A. Jongeboer: *Im Irrgarten der Modalität. Ein Kapitel aus der deutschen Grammatik* (prof. dr. Wolfgang Herrlitz)
- 1988 Erika Niehaus-Lohberg: *Die relationelle Komponente sprachlichen Handelns. Analyse der Kommunikationsfähigkeit von niederländischen Deutschstudenten in Problemsituationen* (prof. dr. Wolfgang Herrlitz)
- 1989 Jan-Jaap de Ruiter: *Young Moroccans in the Netherlands. An integral approach to their language situation and acquisition of Dutch* (prof. dr. Wolfgang Herrlitz)
- 1989 E.G. (Noortje) Jacobs-Hessing: *Leerlingverschillen en onderwijsaanbod. Een studie naar het functioneren van individuele verschillen tussen leerlingen bij het werken met thematisch-communicatieve onderwijsleerpakketten in aanvangsonderwijs Frans* (prof. dr. Wolfgang Herrlitz)
- 1989 Leo Lentz (en Hans van Tuijl): *Het Leerplan in Nederland. Een studie naar vorm, inhoud en functie van het leerplan voor het primair onderwijs.* Alkmaar: Marcelis & vd Lee (prof.dr. W. Herrlitz, prof.dr. N. Lagerweij, prof.dr. N. Dodde)
- 1990 W.B.S.v.d. Wetering: *Onderwijs in eigen taal en cultuur aan Marokkaanse kinderen in Nederland. Het OETC als resultante van een maatschappelijk*

7. Bibliografisch deel: dissertaties en literatuuropgave

- krachtenspel* (prof. dr. Wolfgang Herrlitz)
- 1991 Henk Lammers: *Taal in tweevoud. Communicatieve competentie, taalvaardigheid & het onderwijs in het Nederlands*. De Lier: Academische Boekencentrum (prof.dr. W. Herrlitz)
- 1991 Wim Peeters: *Diphthong Dynamics. A cross-linguistic perceptual analysis of temporal patterns in Dutch, English, and German*. Kampen: Mondiss (prof.dr. A. Cohen, co-promotor: dr. M.E.H. Schouten)
- 1992 (15.5.) Frank Vonk: *Gestaltprinzip und abstraktive Relevanz. Eine wissenschaftshistorische Untersuchung zur Sprachaxiomatik Karl Bühlers (1879-1963)*. Münster: Nodus Publikationen (prof.dr. W. Herrlitz, co-promotor: dr. J. Noordegraaf (Amsterdam))
- 1992 Monique Krosse: *Universal Grammar and Foreign Language Learning* (prof. dr. Wolfgang Herrlitz; prof. dr. Gerben J. de Haan).
- 1993 Devon Woods: *Processes in ESL teaching, a study of the role of planning and interpretative processes in the practice of teachers of English as a second-language*. (prof.dr. W. Herrlitz)
- 1993 Nelly Stienstra: *Yahweh is the husband of His people: A biblical metaphor and its English and Dutch translations* (prof. dr. Wolfgang Herrlitz)
- 1993 H. Daller: *Der Sprachverlust von türkischen Jugendlichen nach der Rückkehr aus Deutschland in die Türkei* (prof. dr. Wolfgang Herrlitz)
- 1993 Jacqueline Hulst: *De doeltekst centraal. Naar een functioneel model voor vertaalkritiek* (prof. dr. Wolfgang Herrlitz)
- 1994 Henning Bolte: *Grammatikinstruktion im (kommunikativen) Fremdsprachenunterricht. Vom Lehren zum Lernen*. (prof.dr. W. Herrlitz)
- 1994 Peter Alfred Delvaux: *Leid soll lehren, historische Zusammenhänge in Gerhart Hauptmanns Atriden-Tetralogie*. Amsterdam (prof.dr. F. Van

- Inghen).
- 1994 Mariusz Kieruj: *Bruch und Kontinuität in der deutschen Avantgarde 1910-1930, Zeitbewusstsein, Gedächtnis und Wiederkehr des "Kultischen"*. (prof.dr. D. Fokkema; co-promotor: dr. H. Lethen)
- 1994 Anthony Johan Koole & Jan Derk ten Thije: *The construction of intercultural discourse. Team discussions of educational advisers*. Utrecht [Utrecht Studies in Language and Communication] (prof.dr. W. Herrlitz, prof.dr. K. Ehlich (München))
- 1994 Cornelis Tuk: *Duitse lyriek in de Nederlandse school. Een onderzoek naar canonvorming van Duitse gedichten in het voortgezet onderwijs in de periode 1913-1990 en de receptie van gedichten uit de traditionele canon door leerlingen in het cursusjaar 1991-1992*. Bussum: Drukkerij Oerbekke (prof.dr. W. Herrlitz, co-promotoren: dr. H.J. Lethen en dr. H.J. Krumm)
- 1996 Knaap, Ewout (Ernst Wouter) van der: *Das Gespräch der Dichter, Ernst Meisters Hölderlin- und Celan-Lektüre*. (prof.dr. J.W. Bertens, co-promotor dr. H.G. Laschen)
- 1996 Erik Kwakernaak: *Grammatik im Fremdsprachenunterricht. Geschichte und Innovationsmöglichkeiten am Beispiel Deutsch als Fremdsprache in den Niederlanden*. Groningen (prof. dr. Werner Abraham; co-promotor: prof. dr. Wolfgang Herrlitz)
- 1996 Piet Hein van de Ven: *Moedertaalonderwijs. Interpretaties in retoriek en praktijk, heden en verleden, binnen- en buitenland* (prof. dr. Wolfgang Herrlitz)
- 1997 Geraldine W. van Rijn-van Tongeren: *Metaphors on medical texts* (prof. dr. Wolfgang Herrlitz)
- 1997 Kristi Jauregi Ondarra: *Collaborative negotiation of meaning: a longitudinal*

7. Bibliografisch deel: dissertaties en literatuuropgave

- approach* (prof. dr. Wolfgang Herrlitz)
- 1997 J.van den Hoeven: *Children's composing. A study into the relationships between writing processes, text quality, and cognitive and linguistic skills* (prof. dr. Wolfgang Herrlitz)
- 1997 U. Gehbauer: *"Ein Diener Gottes, ohne Kopf". Eine linguistische Untersuchung zur Transparenz von Adolf Wölfli's Erzählwerk*. Zürich 1997 (prof. dr. Wolfgang Herrlitz; co-promotor H. Burger].
- 1997 Marianne Boogaard: *Van buiten, geleerd. Allochtone en buitenlandse studenten in het Nederlands hoger onderwijs* (prof. dr. Wolfgang Herrlitz)
- 1997 Eugène F. Loos: *Internationale bedrijfscommunicatie. Reconstructief onderzoek naar het intertekstuele netwerk van Nederlandse en Duitse actoren in een bungalowpark* (prof. dr. Wolfgang Herrlitz; co-promotor prof. dr. A. de Ruiter)
- 1999 Xiangling LI: *Chinese-Dutch Business Negotiations* (prof.dr. Wolfgang Herrlitz)
- 2000 E.A. Klein Gunnewiek: *Sequenzen und Konsequenzen. Zur Entwicklung niederländischer Lerner im Deutschen als Fremdsprache* (prof. dr. Wolfgang Herrlitz)
- 2000 Peter Jan Slagter: *Learning by instructing. Studies in instructed foreign language teaching* (prof. dr. Wolfgang Herrlitz)
- 2002 Myléne Hanson: *Klassengesprekken. Een interactieve benadering van onderwijs in multiculturele klassen* (prof. dr. Wolfgang Herrlitz)
- 2006 Bart van der Leeuw: *Schrijftaken in de lerarenopleiding. Een etnografie van onderwijsvernieuwing* (prof. dr. Wolfgang Herrlitz; co-promotor: prof. dr. Michael Moortgat)
- 2007 Ietje Pauw: *De kunst van het navelstaren. De didactische implicaties van de*

7. Bibliografisch deel: dissertaties en literatuuropgave
~~*7. Bibliografisch deel: dissertaties en literae*~~

retorisering van reflectieverslagen op de pabo (prof. dr. Wolfgang Herrlitz)

7. Literatuur

Baardman, Gerrit G.

- 1953 "Geschiedenis van het onderwijs in vreemde talen tot het einde van de 19de eeuw". *Levende Talen* 172:525-549.

Bartels, A.

- 1963 *Een eeuw middelbaar onderwijs 1863-1963*. Groningen: J.B. Wolters.

Boer, Richard Constant

- 1925 "Levensbericht van Dr. J.J.A.A. Frantzen". *Jaarboek KNAW* 1924-25:27-54.

Brabers, Jan

- 1998 *Proeven van een eigen cultuur. Vijfenzeventig jaar Katholieke Universiteit Nijmegen 1923-1998*. 2 delen. Nijmegen: Valkhof Pers.

Brugmann, Karl / Hermann Osthoff

- 1878 "Vorwort zu *Morphologischen Untersuchungen I*". In: Hans Helmut Christman [ed.]: *Sprachwissenschaft des 19. Jahrhunderts*. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft:190-205.

Cate, Abraham P., Hans G. Lodder en André Kootte

- 1998 *Deutsche Grammatik: ine kontrastiv deutsch-niederländische Beschreibung für den Zweitspracherwerb*. Bussum: Coutinho.

Delvaux, Peter A.

- 1973 "Herinnering aan een verre vriend". *De Duitse kroniek* 25, 5-6.
2009 "Anekdotische betrachtungen". In: Ton Naaijkens (2009: 115-120)

Dilcher, Gerhard

- 1986 "Jacob Grimm als Jurist". In: Dieter Hennig und Bernhard Lauer (red.): *Die Buder Grimm. Dokumente ihres Lebens und Wirkens*. Kassel: Weber & Weidemeyer, 25-41.

Dorsman, Leen

- 1999 "G.W. Kernkamp: een betrokken historicus in een faculteit onder spanning". In: Dorsman (red.) 1999, 14-31

Dorsman, Leen (red.)

- 1999 *Beroep op de wetenschap. Utrechtse geleerden tussen universiteit en samenleving 1850-1940*. Utrecht: Matrijs.

Driel, Lodewijk van

7. Bibliografisch deel: dissertaties en literatuuropgave
~~7. Bibliografisch deel: dissertaties en literae~~

- 1988 *De zin van de vorm. Roorda's logische analyse en de algemene grammatica.* Amsterdam: VU Uitgeverij.
- 1989 "Becker in Holland. Some Remarks on the Reception of K.F. Becker's Organism-Theory in Dutch Linguistics". In: Klaus D. Dutz [ed.]: *Speculum historiographiae linguisticae*. Münster: Nodus Publikationen:313-329.
- Driel, Lodewijk van / Jan Noordegraaf [red.]
1982 *Studies op het gebied van de geschiedenis van de taalkunde.* Kloosterzande: Duerinck-Krachten.
- Driel, Lodewijk van / Jan Noordegraaf
1998 *De Vries en Te Winkel. Een duografie.* Den Haag: SDU Uitgevers; Antwerpen: Standaard Uitgeverij.
- Druyven, Theo
1982 "Samenspraak bij de Hollandsche Spraakleer. Over W.G. Brill en de samenwerking met M. de Vries bij de totstandkoming van de Hollandsche Spraakleer (1846)". In: *Van Driel/Noordegraaf eds.* (1982:157)
- Els, Theo van / Mathieu Knops
1992 "The History of the teaching of foreign languages in the Low Countries". In: Noordegraaf, Jan / Kees Versteegh / Konrad Koerner [eds.], 1992: *The History of Linguistics in the Low Countries.* Amsterdam, Philadelphia: John Benjamins:355-382.
- Entjes, H.
1977-78 "De Groningse dichter Elema". *Jaarboek van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde te Leiden 1977-78.*
- Fijn van Draat, Pieter
1924-25 *The Poetry of Sir Walter Scott* Utrecht [Inaugurele rede, Jaarboek der R.U.U. (1924-1925)].
- Fockema Andreae, J.P.
1936 "Het Akademisch Bestuur (1815-1877)". In: *De Utrechtsche Universiteit 1815-1936. Deel II: 1815-1936.* Utrecht: A. Oosthoek's Uitgevers Maatschappij, 3-72.
- Förster, Jurgen / Eva Neuland / Gerhard Rupp (eds.)
1989 *Wozu noch Germanistik? Wissenschaft - Beruf - Kulturelle Praxis.* Stuttgart: J.B. Metzler.
- Frantzen, J.J.A.A.

7. Bibliografisch deel: dissertaties en literatuuropgave

- 1923 *Nieuwe wegen in taal- en letterkunde. Onuitgesproken afscheidswoord.* Utrecht: Oosthoek.
- Gallée, Johan Hendrik
- 1898 "Over de vocaalklanken uitgedrukt door graphiek der articulatie in verband met Dr. Boeke's phonographische glyphiek". *Aanteekeningen van het verhandelde in de Sectie voor Letterkunde, Wijsbegeerte en Geschiedenis, ter gelegenheid van de algemeene vergadering van het Provinciaal Utrechtsch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen gehouden den 15 juni 1898.* Utrecht: J. Van Boekhoven, 21-42.
- 1900a "Studie van Spraakklanken II". *Taal en Letteren* 10, 74-87.
- 1900b "Les sons de la voix". *La voix parlée et chantée. Anatomie, physiologie, pathologie, hygiène et éducation.* Année 11, N° 124, 97-111.
- 1901 "Over den duur van klinkers en medeklinkers". *Onderzoekingen gedaan in het fysiologisch laboratorium der Utrechtsche Hoogeschool* 5,II, 258-272.
- Groen, Marten
- 1988 *Het wetenschappelijk onderwijs in Nederland van 1815 tot 1980. Een onderwijskundig overzicht.* Eindhoven: Technische Universiteit.
- Hamel, A.G. van
- 1923 *Lijnen in de Germaansche Oudheid.* Utrecht: Van Druten [Rede uitgesproken bij de aanvaarding van het hoogleeraarsambt aan de Rijks-Universiteit te Utrecht op den 22sten October 1923].
- Hammerich, Louis Leonor
- 1946 *Indeling en ontwikkeling van het Germaans.* Utrecht: A. Oosthoek's Uitgeverij [Rede uitgesproken bij de officiële aanvaarding van het hoogleeraarsambt aan de Rijksuniversiteit te Utrecht op maandag 21 oktober 1946 om 2 uur].
- Haselbach, Gerhard
- 1966 *Grammatik und Sprachstruktur. Karl Ferdinand Beckers Beitrag zur Allgemeinen Sprachwissenschaft in historischer und systematischer Sicht.* Berlin: De Gruyter.
- Hermann, Jost
- 1994 *Geschichte der Germanistik.* Reinbek: Rowohlt Verlag.

7. Bibliografisch deel: dissertaties en literatuuropgave
7. Bibliografisch deel: dissertaties en literae

Herpers, Wilhelm

1998 *Verhalen uit mijn leven. Herinneringen aan de periode 1908-1997.* Utrecht etc. [geredigeerd door Marie Herpers, Tom Herpers en Pim Logman].

Herrlitz, Wolfgang

1989 *De talenstudies in de jaren 90: een Europees perspectief.* Utrecht: OMI.

1998 "Tekens van moderniteit. De visies van Karl Kraus en Karl Bühler op de betekenis van taalgebruik". In: Paul Op de Coul (red.): *Tekens van Moderniteit. Wenen in het Interbellum.* Utrecht: Prestige, 35-50.

2009 (Hochschul-)Lehrer Frantzen. Ein Stück Geschichte des 'Hoch' und 'Tief' in der Germanistik un der Lehrerausbildung an der Universität Utrecht. In: Naaijken (2009: 151-168).

Hofstra, Tette

2003 „In Memoriam Prof. dr. J. A. Huisman". *Amsterdamer Beiträge zur älteren Germanistik.* Volume 58, Number 1, 1 March 2003, 1-4(4)

Huisman, J.A.

1953 *De Hel-Namen in Nederland.* Groningen, Djakarta: J.B. Wolters. [Rede uitgesproken bij de officiële aanvaarding van het hoogleraarsambt aan de Rijksuniversiteit te Utrecht op maandag 19 oktober 1953 om 4 uur.]

1966 "In Memoriam Hendricus Sparnaay". *UVSV Almanak 1966.*

1973 "In Memoriam Prof.Dr. H.P.H. Teesing". *De Duitse kroniek* 25, 2-4

Ibsch, Elrud

1976/77 "Hubert Paul Hans Teesing. Amsterdam 6 maart 1907 -- Utrecht 19 augustus 1973". *Jaarboek van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde te Leiden*, 120-125.

Ingen, Ferdinand van

1998 "De Centrale Duitse Bibliotheek onder de Duitse bezetting". In: M. Vliegen & Jaap van maren (red.): *'Uten Schatschrine des Herten'.* Vriendenboek voor Henk Meijering bij zijn afscheid. Amsterdam: VU-uitgeverij, 57-62.

Interviews

Hans Vermaeten (Doetinchem)	09.09.1999
Wil Herpers (†, Utrecht) en Marie Herpers (Zeist)	10.07.1999

7. Bibliografisch deel: dissertaties en literatuuropgave

- Dr. Peter Delvaux (Amersfoort) 03.08.1999
Dr. Wim en drs. Louise Peeters (De Bilt) 28.07.1999
Drs. Hans Kloosterboer (Bilthoven) 12.08.1999
Prof.dr. Florus van der Rhee (†, Bilthoven) 09.08.1999
Prof. dr. Jan Huisman (†, Zeist) 19.08.1999
Dr. C.O. Jellema (†, Leens) 18.10.1999
Prof. Dr. Heinz L. Cox (Todenfeld-Rheinbach) 24.03.2007
- Ivo, Hubert
1989 "Blick nach vorn. Zum Verhältnis von »Wissenschaftlichkeit« und »Praxisbezug« am Beispiel der Professionalisierung der Sprachdidaktik". In: Jürgen Förster / Eva Neuland / Gerhard Rupp [eds.]: *Wozu noch Germanistik? Wissenschaft - Beruf - Kulturelle Praxis*. Stuttgart: J.B. Metzler:22-36.
- Janssen, Christiaan
2003a *Abgrenzung und Anpassung. Deutsche Kultur zwischen 1930 und 1945 im Spiegel der Referatenorgane 'Het Duitse Boek' und 'De Weegschaal'*. Münster etc.: Waxmann.
2003b "Jan van Dam". In: Christoph König et al.: *Internationales Germanistenlexikon 1800-1950*. Berlin, New York: Walter de Gruyter, 361-363.
2003c "Theodor Baader". In: Christoph König et al.: *Internationales Germanistenlexikon 1800-1950*. Berlin, New York: Walter de Gruyter, 56-57.
- Jensma, G., H. de Vries
1997 *Veranderingen in het hoger onderwijs in Nederland tussen 1815 en 1940*. Hilversum: Verloren.
- Kernkamp, Gerhard Wilhelm
1924 "In Memoriam. Prof.Dr. J.J.A.A. Frantzen". *Utrechtsche Studenten Almanak* 1924, 232-235.
1936a "De Utrechtsche Hoogeschool van 1815-1877". In: *De Utrechtsche Universiteit 1815-1936*. Utrecht: A. Oosthoek's Uitgevers Maatschappij, 73-134.
1936b "De Litterarische Faculteit der Rijksuniversiteit te Utrecht 1815-1936". In: *De Utrechtsche Universiteit 1815-1936*. Utrecht: A. Oosthoek's Uitgevers Maatschappij, 345-362.

7. Bibliografisch deel: dissertaties en literatuuropgave
7. Bibliografisch deel: dissertaties en literae

- Kingma, J., W. Koops, F. Smit [red.]
1989 "Theodorus Cornelis van Stockum". In: *Universitair leven in Groningen 1614-1989. Professoren en studenten / Boek en uitgever*. Groningen: Universiteitsmuseum/Universiteitsbibliotheek, 152-156.
- Klein, P.W. [red.]
1998 *Een beeld van een academie. Mensen en momenten uit de geschiedenis van het Koninklijk Instituut en de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen 1808-1998*. Amsterdam: Koninklijke Akademie van Wetenschappen.
- Knegtmans, Peter Jan
1996 "Onderwijspacificatie in de Nieuwe Orde. Jan van Dam (1896-1979)". In: Knegtmans et al. reds. (1996: 223-316).
- Knegtmans, Peter Jan / Paul Schulten / Jaap Vogel (reds.)
1996 *Collaborateurs van niveau. Opkomst en val van de hoogleraren Schrieke, Snijder en Van Dam*. Amsterdam. Vossiuspers AUP.
- Kruisinga, Etsko
1947 *Nederlands en Duits*. Groningen, Batavia: P. Noordhoff [Nagelaten rede van prof. dr. E. Kruisinga, oud-rector, oorspronkelijk bestemd voor de opening van het zeven en twintigste studiejaar in 1941 van de school voor taal- en letterkunde te 's-Gravenhage, voorgedragen bij de opening van het drie en dertigste studiejaar op 20 september 1947].
- Krul, Wessel Evert
1990 *Historicus tegen de tijd. Opstellen over leven en werk van J. Huizinga*. Groningen: Historische Uitgeverij.
- Kuiper, Willem
1961 *Historisch-didactische aspecten van het onderwijs in het Duits. Beschouwingen over de ontwikkeling van het Hoogduits als leervak op de Nederlandse scholen voor voorbereidend, middelbaar en hoger onderwijs*. Groningen: J.B. Wolters.
- Kunne-Ibsch, Elrud
1973 "H.P.H. Teesings Beitrag zur Grundlegung der Literaturgeschichtsschreibung". *De Duitse kroniek* 25, 24-35
- Kürschner, Wilfried [ed.]
1994 *Linguisten Handbuch, biographische und bibliographische Daten*

7. Bibliografisch deel: dissertaties en literatuuropgave

Deutschsprachiger Sprachwissenschaftlerinnen und Sprachwissenschaftler der Gegenwart. Tübingen: Narr

Kylstra, A.D.

1998 *Een rechtzetting.* Groningen: Knoop.

Leopold, Joh. A.

¹⁰ 1908 *Hochdeutsche Sprachschule für Niederländer. Anleitung zum richtigen Gebrauch der deutschen Sprache.* Groningen: J.B. Wolters [Erste Aufl. 1883].

Logman, Pim

1993 "Een leraar in de oorlog". *NGL Blad*, jaargang 25, nummer 31, 29 april 1993, 11-12.

Maatje, Frank Christiaan

1981 *Open plekken.* Utrecht: Bohn, Scheltema & Holkema [Rede bij de aanvaarding van het ambt van gewoon hoogleraar in de theoretische literatuurwetenschap in het bijzonder met betrekking tot het literaire werk als taakuiting aan de Rijksuniversiteit te Utrecht op 12 mei 1981].

Meer, M.J. van der

1931: *Deutsch-Unterricht und Deutsch-Studium in Holland.* Heidelberg: Carl Winters Universitätsbuchhandlung.

Meidinger, Johann Valentin

⁵1831 *Nieuw Beoefende Hoogduitsche Spraakkunst; of gemakkelijke Wijze om de Hoogduitsche Taal te Leeren.* Zutphen: C.A. Thieme.

MUB Magazine

1997 *MUB Magazine. Alles wat u moet weten over medezeggenschap.* Uitgave van de VSNU en de gezamenlijke vakbonden.

Naaijkens, Ton [ed.]

2009 *Rückblicke, Ausblicke. Zur Geschichte der Germanistik in den Niederlanden,* Utrecht: Igitur [vgl. ook <http://www.utrechterblaetter.org>].

Nijmeegse gezichten

1998 *Nijmeegse gezichten. Vijfenzeventig jaar Katholieke Universiteit.* Nijmegen: Uitgeverij KU Nijmegen.

Noordegraaf, Jan

1982 "Traditie en vernieuwing in de taalwetenschap. Twee 'problemen'".

7. Bibliografisch deel: dissertaties en literatuuropgave
~~7. Bibliografisch deel: dissertaties en literae~~

- In: Van Driel/Noordegraaf eds. (1982:81-109).
- 1987 *Dèr Mouw contra Hoogvliet. Universele Grammatika anno 1903.*
Schiedam: Huis te Ribiere Pers.
- 1989 "Een tegendraads taalkundige. J.M. Hoogvliet en de Maatschappij".
Nieuw Letterkundig Magazijn 7,2, 32-34.
- Noordegraaf, Jan & Esther Tros (reds.)
- 1996 *J. Huizinga. Inleiding en Opzet voor Studie over Licht en Geluid.*
Amsterdam: Stichting Neerlandistiek; Münster: Nodus
Publikationen.
- Otterspeer, Willem [red.]
- 1989 *Leiden Oriental Connections 1850-1940.* Leiden etc.: E.J. Brill.
- Pater, Jan Cornelis Hendrik de
z.d. *De Nederlandsch-Duitsche Vereeniging en de Deutsch-
Niederländische Gesellschaft.* Amsterdam: RIOD [179 pp.: Notitie
voor het geschiedwerk no. 152].
- Reiding, Agaath
- 1973 "Prof.Dr. H.P.H. Teesing ter nagedachtenis". *De Duitse kroniek* 25,
7-9.
- Rhee, F. van der
- 1982 *Achtergronden van de 'Utrechtse' runensteen.* Utrecht.
- 1984/85 "Tom Albert Rompelman. Leipzig 12 augustus 1906 -- Bilthoven 4
maart 1984". *Jaarboek van de Maatschappij der Nederlandse
Letterkunde te Leiden*, 120-124.
- Rombouts, Fr. Sigebertus
- 1937 *Waarheen met ons vreemde-talenonderwijs. Historisch-
psychologisch-didactische beschouwing.* Tilburg.
- Rijkarchief (afgekort RA; College van Curaturen van de Rijksuniversiteit
Utrecht)
- Diverse op nummer geordende dossiers over diverse onderwerpen:
- 184 leeszaal, bibliotheek en Instituut voor Duitse taal- en
letterkunde
- 692 Sparnaay (benoeming)
- 817 over de Nederlandsch-Duitsche Vereeniging
- 818 benoeming Van Stockum als bijzonder hoogleraar

7. Bibliografisch deel: dissertaties en literatuuropgave

- 926 benoeming K. Horbach als lector nieuwere Duitse letterkunde en zijn opvolger H.P.H. Teesing als hoogleraar nieuwere Duitse letterkunde
- 1055 dossier Wilhelm Herpers (leeropdracht)
- 1056 dossier nieuwe leeropdrachten Sparnaay en Van Haeringen
- 1057 benoeming B. Jansen als docent didactiek van het Duits
- 1212 Sparnaay (privaatdocentschap 1923-1941)
- RIOD (per 1-1-1999: NIOD)
- Inventaris Archief Vol. 43: 175-177d. Map 175b: Nederlandsch-Duitse Vereeniging[1921] 1933-1945. 6 dozen.
- Schaar, J. van der
- 1965 "In Memoriam Prof.Dr.H. Sparnaay (1891-1965)". *Levende Talen* 230, 303-304.
- Scholte, J.H.
- 1924 "Levensbericht van J.J.A.A. Frantzen". *Levensberichten van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden* 1923-1924.
- Schönau, Walter
- 1993-4.1 "Levensbericht van Herman Meyer (Amsterdam 8 juni 1911 - Amstelveen 15 september 1993)". *Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden* 1993-94. Ook onder:
<http://www.leidenuniv.nl/host/mnl/mnl/levens/93-94/meyer.htm>
- Schulten, Paul
- 1996 "Oudheid en Nieuwe Orde. *Geerto Aeilko Sebo Snijder (1896-1992)*". In: Knegtmans et al. (1996: 155-222).
- Schultink, Henk
- 1976/77 "Louis Leonor Hammerich. Kopenhagen 31 juli 1892 -- Hirsholm 1 november 1975". *Jaarboek van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde*, 50-62.
- Sociaal beleid
- 1986 *Sociaal beleid bij reorganisaties*. Utrecht: Uitgave van het College van Bestuur (Hoofdafdeling Personeelszaken).
- Soeteman, Cornelis
- 1962-63 "Hendrik Willem Jan Kroes (Zwolle, 21 augustus 1883 - 's-Gravenhage, 3 mei 1962)". *Jaarboek van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde*, 1962-1963, 121-127.

7. Bibliografisch deel: dissertaties en literatuuropgave
~~7. Bibliografisch deel: dissertaties en literae~~

- 1974 *Deutsche Sprache und Literatur an den niederländischen Universitäten*. Reihe Nachbarn, Nr. 19. Bonn: Kulturabteilung der Kgl. Niederländischen Botschaft
- Sparnaay, H.
- 1942 *De weg van koning Arthur*. Groningen, Batavia: J.B. Wolters [Rede, uitgesproken bij de officiële aanvaarding van het ambt van hoogleraar aan de Rijksuniversiteit te Utrecht op 23 maart 1942]
- 1956 "Deutschstudium an den niederländischen Universitäten". *Institut für Auslandsbeziehungen*. Mitteilungen Mai-Juni: 144 e.v.
- 1961 "Herinneringen aan Dr. E. Kruisinga". In: Dr. J. Van der Schaar (red.): *Levende Talen 1911-1961*. Jubileumnummer, ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan der vereniging van leraren in levende talen. Groningen: J.B. Wolters, 50-54.
- Sijmons, Barend
- 1878 *Over de wetenschappelijke beoefening der moderne talen*. Groningen.
- 1881 *Jacob Grimm. De Schepper der Historische Spraakkunst*. Groningen: J.B. Wolters.
- 1914 "Het onderwijs in de moderne talen". In: *Academia Groningana MDCXIV-MCMXIV. Gedenkboek ter gelegenheid van het derde eeuwfeest der universiteit te Groningen uitgegeven in opdracht van den academischen senaat*. Groningen: P. Noordhoff.
- 1915 *Moderne Filologie aan de Groningse Universiteit*. Groningen: P. Noordhoff.
- Soeteman, Cornelis
- Studiegids
- 1965/66 *Studiegids der Rijksuniversiteit Utrecht*. Utrecht.
- 1978e.v. *Studiegids voor studenten Duits aan het Instituut Frantzen*. Utrecht. Uitgegeven door het Instituut Frantzen voor Duitse taal- en letterkunde.
- Tans, J.A.G.
- 1977-78 "Johannes Elema (Leermens 30 juni 1904 -- Haren 31 augustus 1977)". *Jaarboek van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde te Leiden 1977-78*.
- Teesing, Hubert Paul Hans
- 1956 *Ironie als literair spel*. Groningen, Djakarta: J.B. Wolters.

7. Bibliografisch deel: dissertaties en literatuuropgave

Terpstra, J.U.

1968/69 "Theodorus Cornelis van Stockum (Dordrecht, 18 februari 1887 -- Heerenveen, 22 februari 1969)". *Jaarboek van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde*, 181-190.

Teeuwisse, Jan,

1991 *Utrechtse universiteitsportretten 1574-1990*. Zutphen: Walburg Pers

Uhlenbeck, Christianus Cornelius

1917 "Johan hendrik Caspar Kern (6 april 1933-4 juli 1917)". *Jaarboek der Koninklijke Akademie van Wetenschappen* 1917, 15-47.

Universiteitsarchief (UA)

(Bestuursgebouw De Uithof; microfiches (MF) en personeelsarchief (PA), dozen 66, 67, 68)

Dossier H.L. Cox (PA; ordinariaat Duitse taalkunde en letterkunde der Middeleeuwen 1969)

Dossier W. Herpers (MF)

Dossier J.A. Huisman (MF)

Dossier P.M.Ph. Küpper (PA 1; lectoraat nieuwere Duitse letterkunde 1969) -

Dossier P.M.Ph. Küpper (PA 2; ordinariaat nieuwere Duitse letterkunde 1971)

Dossier F. van der Rhee (MF)

Dossier F. Van der Rhee (PA; persoonlijk lectoraat 1972)

Dossier T.A. Rompelman (MF)

Dossier T.A. Rompelman (PA)

Universiteitsmuseum (UM; Lange Nieuwstraat 106, Utrecht)

professorenarchieven:

J.J.A.A. Frantzen

A.G. van Hamel

Th.C. van Stockum

H. Sparnaay

H. Wagner

H.P.H. Teesing

T.A. Rompelman

H.H.J. de Leeuwe

7. Bibliografisch deel: dissertaties en literatuuropgave

P. Küpper

F.C. Maatje

F. Van der Rhee

W. Herrlitz

Utrechtse talenstudies werken

1998 *Utrechtse talenstudies werken*. Utrecht: Faculteit der Letteren [Rapport van de faculteit der letteren tot stand gekomen in een samenwerking tussen de opleidingen Duits, Engels, Frans, Italiaans, Spaans en het Letterenproject van de Universiteit Utrecht].

Veelenturf, Kees

1993 "De keltologie in Nederland". In: --- (red.): *Kelten & keltologen. Inleiding over de Keltische talen en hun letterkunde met een catalogus*. Amsterdam: Gerard Timmer Prods., 18-21.

Visser, Anneke

1996 Bespreking van Knegtmans et al. 1996. *NRC Handelsblad* 29 juni 1996

Vliegen, Maurice

2009 "J.J.A.A. Frantzen als Sprachwissenschaftler". In: Naaijkens (2009: 21-36).

Vonk, Frank

1992 *Gestaltprinzip und abstraktive Relevanz. Eine wissenschaftstheoretische Untersuchung zur Sprachaxiomatik Karl Bühlers*. Münster: Nodus Publikationen.

1993a *Komparatistik und Germanistik*. Utrecht: Faculteit der Letteren [Chapters in Linguistics 4].

1993b "Between School and University. The Study of German in Utrecht, 1876-1921." In: J. Noordegraaf, F. Vonk (eds.): *Five Hundred Years of Foreign Language Teaching in The Netherlands 1450-1950*. Amsterdam: Stichting Neerlandistiek VU [Cahiers voor Taalkunde 10], 105-129

1995 "Gerlach Royen (1880-1955) über Sprachbeschreibung und Sprachnormierung. Das späte Werk". In: Klaus D. Dutz & Kjell-Åke Forsgren (reds.): *History and Rationality. The Skövde Papers in the Historiography of Linguistics*. Münster: Nodus Publikationen, 263-291.

1999 "Duits als vreemde taal. Enkele opmerkingen over de wetenschappelijke studie van vreemde talen vroeger en nu".

7. Bibliografisch deel: dissertaties en literatuuropgave

- Meesterwerk* 15, 16-26.
- 2003a "Johannes Huisman". In: Christoph König et al.: *Internationales Germanistenlexikon 1800-1950*. Berlin, New York: Walter de Gruyter, 815-816.
- 2003b "Hendricus Sparnaay". In: Christoph König et al.: *Internationales Germanistenlexikon 1800-1950*. Berlin, New York: Walter de Gruyter, 1764-1765.
- 2009 "Sternstunden der Utrechter Germanistik". In: Ton Naaijken (2009: 37-62).
- Vos, Jozef, Jos van der Linden
2004 *Waarvan Akte. Geschiedenis van de MO-opleidingen 1912-1987*. Assen: Van Gorcum
- Vreede, Georg Willem
1837 *Iets over Jacob en Wilhelm Grimm*. Utrecht: Van der Monde.
- Wagner, Heinrich
1951 *Die sprachgeographische Stellung des germanischen und der germanischen Sprachen*. Utrecht: J.H. Smits.
- Walsum, Sander van
1995 *Ook al voelt men zich gewond. De Utrechtse Universiteit tijdens de Duitse bezetting*. Utrecht: Brouwer Uithof.
- Wilhelm, Frans
1993 "Training Foreign Language Teachers in the Netherlands (1795-1970)." In: J. Noordegraaf, F. Vonk (eds.): *Five Hundred Years of Foreign Language Teaching in The Netherlands 1450-1950*. Amsterdam: Stichting Neerlandistiek VU [Cahiers voor Taalkunde 10], 105-129
- Wynia, Gerben
2005 "Cornelius Onno Jellema, Groningen 9 september 1936 - Leens 19 maart 2003". *Jaarboek van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde te Leiden 2003-2004*. Leiden: MNL, 96-105.
- Zender, Matthias
1977 *Gestalt und Wandel. Aufsätze zur rheinisch-westfälischen Volkskunde und Kulturraumforschung*. Hrsg. Von H.L. Cox und G. Wiegmann. Bonn: Ludwig Röhrscheid Verlag.
- Zwaardemaker, Hendrik

7. Bibliografisch deel: dissertaties en literatuuropgave

- 1900 "Über den Accent nach graphischer Darstellung". *Medizinisch-pädagogische Monatsschrift für die gesam(m)te Sprachheilkunde* 10, 257-280.
- 1910 "Die experimentelle Phonetik vom medizinischen Standpunkt". *Onderzoekingen gedaan in het Physiologisch Laboratorium der Utrechtsche Hoogeschool*. Amsterdam: Oosthoek, 277-316.
- Zwaardemaker, Hendrik & Johan Hendrik Gallée
- 1900/01 "Über Graphik der Sprachlaute, namentlich der Explosivae". *Die Neueren Sprachen. Zeitschrift für den neusprachlichen Unterricht* 8, 8-24.